

Beslut: 2007-12-10

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 12 september
2007

Saken

Antal veckor som studiemedel
lämnas för studier på grundskolenivå

Nämndens beslut

Nämnden återförvisar ärendet till CSN för ny handläggning i enlighet med det som anförts i nämndens bedömning.

Nämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om studiemedel för grundläggande studier vid komvux under tiden den 16 augusti 2007 – den 1 juni 2008. NN hade i en tidigare ansökan 2002 angivit att NN gått fyra år i grundskola och sex terminer i gymnasiet i Iran. På förfrågan i samband med ansökan för vårterminen 2007 hade NN angivit att NN hade både en svensk grundskoleutbildning, en svensk gymnasieutbildning och en utländsk utbildning om minst tolv år.

CSN beviljade studiemedel för 18 veckor höstterminen 2007 och 6 veckor vårterminen 2008. För tiden därutöver avslag CSN ansökan med motiveringen att det inte fanns synnerliga skäl att bevilja studiemedel i mer än 40 veckor för studier på grundläggande nivå.

NN överklagade den 10 oktober 2007 beslutet och anförde att NN på grund av dåliga kunskaper i svenska språket lämnat felaktiga uppgifter om sin tidigare utbildning i hemlandet. NN vill att beslutet ändras och att NN får 80 veckor för grundskolestudier.

CSN överlämnade ärendet utan yttrande den 15 oktober 2007.

NN förtydligade den 23 oktober 2007 att NN gått i skola i Iran i åtta år, dvs. de fyra plus fyra år som föregår gymnasieskolan i Iran.

CSN inkom den 20 november 2007 med ett yttrande i den ställda frågan om en åttaårig grundskoleutbildning i Iran kan anses motsvara en svensk grundskoleutbildning. CSN hänvisade till sina allmänna råd, 5 kap. CSNFS 2001:1, att en utländsk utbildning om minst nio år efter sex års ålder normalt anses motsvara en svensk grundskoleutbildning. En förutsättning bör dock vara att utbildningen till sin karaktär liknar den svenska utbildningen, dvs. att det rör sig om en utbildning i allmänna ämnen. En yrkesinriktad utbildning ska därmed inte anses motsvara en grundskoleutbildning. En utbildning kan också bedömas inte motsvara en fullständig svensk grundskoleutbildning t.ex. om utbildningen av kulturella eller religiösa skäl har ett helt annat innehåll än en svensk utbildning eller om studierna bara bedrivits sporadiskt under utbildningstiden. – CSN anförde att en åttaårig grundskoleutbildning i Iran inte bör anses motsvara en svensk grundskoleutbildning eftersom den inte är nio år lång. Eftersom detta första kriterium inte är uppfyllt finns det inte någon anledning att mer noggrant studera utbildningens innehåll.

Författningsbestämmelser

Enligt 3 kap. 8 § studiestödslagen (1999:1395) får studiemedel för studier på grundskolenivå lämnas vid studier på heltid under sammanlagt högst 80 veckor till studerande som helt saknar grundskoleutbildning eller motsvarande utbildning. Till studerande som behöver färdighetsträning i läsning, skrivning och räkning får studiemedel lämnas under ytterligare högst 20 veckor. Till studerande som redan har en grundskoleutbildning eller motsvarande svensk eller utländsk utbildning får studiemedel lämnas för sådana studier under sammanlagt högst 40 veckor. Studiemedel får lämnas under längre tid om det finns synnerliga skäl.

Nämndens bedömning

NN har först angivit att NN har en utbildning om fyra år plus sex terminer. Därefter har NN lämnat helt osannolika uppgifter om svenska och utländska studier. Slutligen har NN i det här ärendet uppgivit att NN har en vanlig iransk utbildning i två nivåer om sammanlagt åtta år. Några uppgifter härutöver som talar emot de senast lämnade uppgifterna finns inte i det av CSN överlämnade materialet. Överklagandenämnden finner därför att de senast lämnade uppgifterna får godtas. Fråga är därför om NN:s åttaåriga iranska utbildning motsvarar en svensk grundskoleutbildning.

Av lagmotiven (prop. 2004/05:111 s. 48-49) framgår att en tidigare utländsk utbildning ska räknas in vid bedömning av antal veckor med studiemedel och att personer med tidigare utländsk utbildning ska bedömas på lika villkor som personer som har en svensk utbildningsbakgrund. Erfarenheterna från de myndigheter som i sitt arbete bedömer utländska utbildningar kan tas tillvara. Arbete med att utveckla metoderna för att ta ställning till tidigare utländsk utbildning pågår inom bl.a. Verket för högskoleservice, Högskoleverket, Myndigheten för skolutveckling och Valideringsdelegationen. Sannolikt kommer metoder att utvecklas som möjliggör en ökad grad av systematisk vägledning vid bedömningar av många utländska utbildningar och utbildningssystem.

Varken lagtexten eller lagmotiven ger uttryck för att en svensk eller utländsk utbildning måste vara minst nio år lång för att motsvara den svenska grundskolan. En grundläggande vuxenutbildning i Sverige är ofta mycket kortare än nio hela skolår och i bl.a. Östeuropa förekommer åttaåriga grundskoleutbildningar som till sitt innehåll får anses väl motsvara en svensk grundskoleutbildning. Det förhållandet att NN:s grundskoleutbildning är åttaårig medför enligt överklagandenämndens mening inte att NN kan sägas sakna grundskoleutbildning.

I ärendet finns inte några uppgifter om innehållet i NN:s utbildning. Komplettering i detta avseende bör ske hos CSN och läggas till grund för en ny prövning hos CSN som första instans.

Mats Törnered

Karin Nyström

Beslutet har fattats av Bertil Ekholm, ordförande i nämnden, Charlotte Waas, vice ordförande, Mats Törnered, direktör, samt ledamöterna Marie-Louise Holmberg, Birgitta Eriksson (ersätter Margareta Lindhagen), Christian Sjöstrand och Ulrika Lindmark

Föredragande: Karin Nyström

Kopia till CSN

Kopia till CSN, rättsenheten